

اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی
اصفهان
ISFAHAN CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

بررسی فرصت‌های تجارت بین الملل با کشور ونزوئلا

تهیه و تنظیم:

واحد بازاریابی و روابط بین الملل

اردیبهشت ماه ۱۴۰۱

شناسنامه پژوهش

نام پژوهش: گزارش «بررسی فرصت‌های تجارت بین‌الملل با کشور ونزوئلا»

کد شناسایی: ۲۱۱۲۱۹۹۱۰۲۱

تهیه و تنظیم: واحد بازاریابی و روابط بین‌الملل

پژوهشگر: صادق صابری

تاریخ انتشار: اردیبهشت ماه ۱۴۰۱

صاحب امتیاز: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان

پیشگفتار

امروزه تجارت بین‌الملل به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه و رشد اقتصادی کشورها از طریق افزایش فرصت‌های تجاری و سرمایه‌گذاری محسوب می‌شود. پیوستن به زنجیره ارزش جهانی و توسعه صادرات در کشورهای در حال توسعه زمینه بهبود رقابت‌پذیری را در این کشورها فراهم می‌کند و افزایش ارزش افزوده محصولات، سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و ایجاد فرصت‌های شغلی را به همراه خواهد داشت.

در ایران نیز اهمیت توسعه صادرات غیرنفتی لزوم دسترسی به بازارهای جهانی را بیش از پیش آشکار می‌سازد. در این راستا واحد بازاریابی و روابط بین‌الملل اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر آن شده تا پتانسیل‌های صادراتی استان و ایران را در زمینه نیازهای عمده وارداتی به سایر کشورها مورد بررسی قرار دهد. گزارش پیش‌رو، نتیجه بررسی نیازهای عمده وارداتی کشور ونزوئلا و واکاوی زمینه‌های صادراتی آن‌ها در استان و ایران است که نهایتاً به فهرستی از کالاها بر اساس کد کالایی شش‌رقمی منتج می‌شود. امید است که در جهت افزایش آگاهی فعالان این حوزه مفید واقع شود.

۱ مقدمه

ونزوئلا کشوری است که در سواحل شمالی آمریکای جنوبی قرار گرفته و توسط تعداد زیادی از جزایر دریای کارائیب در بر گرفته شده است. این کشور از شرق با گویان، از جنوب با برزیل و از غرب با کلمبیا هم مرز است. کوه‌های پر برف آند در غرب و جنگل‌های سرسبز آمازون در جنوب، جلوه زیبایی به این کشور بخشیده است.

جمهوری بولیواری ونزوئلا با جمعیتی بالغ بر ۲۸ میلیون نفر مساحتی بالغ بر ۸۸۱۰۵۰ کیلومتر مربع دارد و زبان اسپانیایی در این کشور عمومیت دارد بخش اعظم جمعیت این کشور در شهرهای شمالی و نزدیک کاراکاس پایتخت ونزوئلا زندگی می‌کنند. پایتخت این کشور که زبان‌های محلی فراوانی در آن وجود دارد، کاراکاس است و دین اکثریت مردم این کشور مسیحیت است. از شهرهای عمده این کشور می‌توان کاراکاس، والنسیا و ماراکای را نام برد.

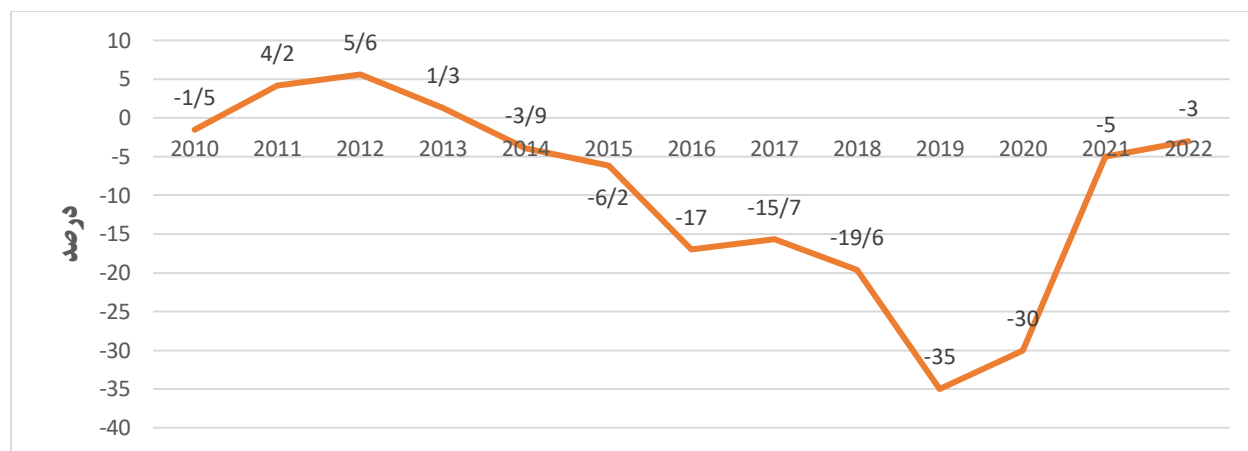
۲ چشم انداز اقتصادی کشور ونزوئلا

اقتصاد ونزوئلا اساساً مبتنی بر بهره برداری از نفت و مشتقات آن است. طی دهه‌های اخیر حرکتی به سمت تنوع بخشی از طریق صادرات مواد معدنی مانند آهن، آلومینیوم، زغال‌سنگ، سیمان و محصولات غیرسنتی مانند پتروشیمی، محصولات فولادی و غیره صورت گرفته است. تا آغاز دهه ۱۹۸۰، ونزوئلا از درآمد بالایی از فروش نفت خارجی برخوردار بود، که به دولت این امکان را می‌داد که به طور مداوم هزینه‌ها را بدون افزایش مالیات داخلی افزایش دهد و مردم از استاندارد بالای زندگی با بهبود قابل توجهی در خدمات بهداشتی و آموزشی برخوردار بودند. صنایع داخلی به منظور کاهش وابستگی به واردات توسعه یافتند و زیرساخت‌های مهم جاده‌ای، آبیاری و برق آبی ساخته شد و شرکت‌های دولتی بزرگ تشکیل شد. از سال ۱۹۹۸ پیشرفت‌های اقتصادی با تمرکز بر ملی‌سازی شرکت‌ها در صنایع کلیدی که برای توسعه پایدار ملی اهمیت بالایی داشتند و تشویق و ترغیب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در صنایعی مانند نفت، پتروشیمی، معدن طلا، الماس، زغال‌سنگ، نیکل، جنگلداری، گردشگری و سایر بخش‌ها اتفاق افتاد.

تولید ناخالص داخلی با افزایش تولید نفت در نیمه دوم ۲۰۲۱ شروع به رشد کرد و احتمالاً در سه ماهه اول ۲۰۲۲ به رشد خود ادامه خواهد داد. تولید نفت تا ماه فوریه افزایش یافت و گزارش‌های خبری حاکی از ادامه افزایش آن در ماه مارس است که به همراه افزایش قیمت نفت در این سه ماه از اقتصاد حمایت کرد. با این حال، علیرغم تولید بالاتر، به نظر می‌رسد صادرات نفت این کشور در ماه مارس کاهش یافته است زیرا برخی از مشتریان محموله‌های خام را به

دلیل کیفیت پایین نفت بازگردانده اند. در همین حال، بهبود وضعیت اقتصادی در میان برخی اصلاحات محدود بازار، هزاران نفر از مهاجران را به بازگشت به کشور سوق داده است. تحولات تحریم‌های ایالات متحده و قیمت نفت عوامل کلیدی هستند که باید مورد نظر قرار گیرد. نمودار (۱)، روند رشد اقتصادی واقعی ونزوئلا از سال ۲۰۱۰ تا سال ۲۰۲۱ را نشان می‌دهد و روند احتمالی رشد این اقتصاد را در سال ۲۰۲۲ پیش بینی می‌کند.

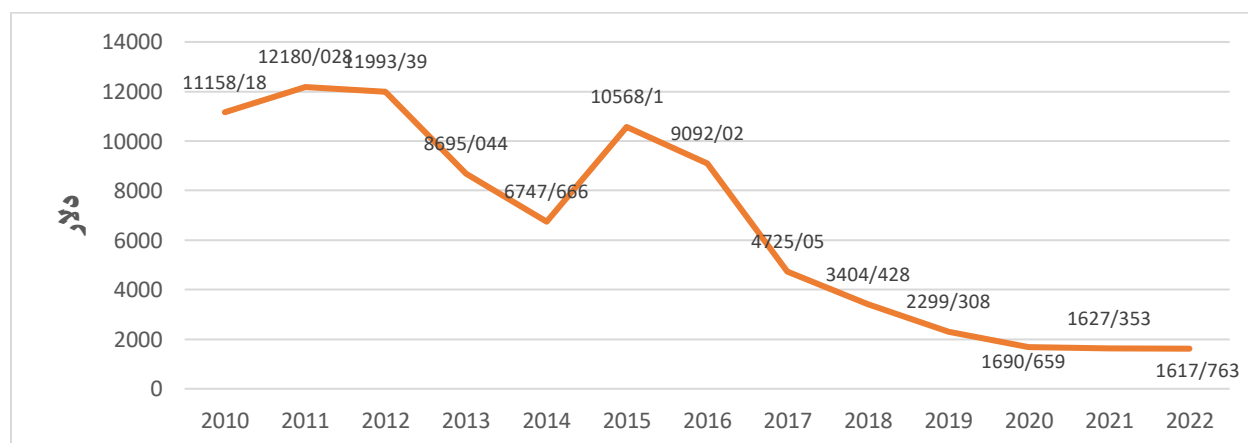
نمودار ۱- روند رشد اقتصادی واقعی ونزوئلا و پیش‌بینی آن تا سال ۲۰۲۲- درصد

منبع داده‌ها: صندوق بین‌المللی پول

نمودار (۲)، سرانه تولید ناخالص داخلی ونزوئلا از سال ۲۰۱۰ تا سال ۲۰۲۱ را نشان می‌دهد و روند احتمالی آن را در سال ۲۰۲۲ پیش بینی می‌کند.

نمودار ۲- سرانه تولید ناخالص داخلی- دلار

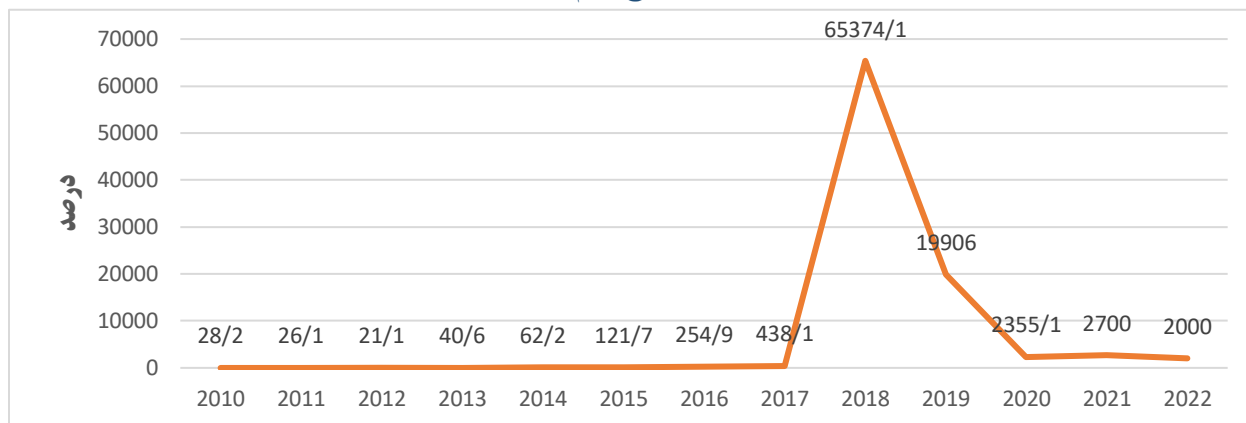

منبع داده‌ها: صندوق بین‌المللی پول

۲.۱ نرخ تورم

نمودار (۳) نرخ تورم کشور ونزوئلا را از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ نشان می‌دهد روند تغییرات نرخ تورم را در سال ۲۰۲۲ پیش بینی می‌کند.

نمودار ۳- درصد نرخ تورم مصرف کننده

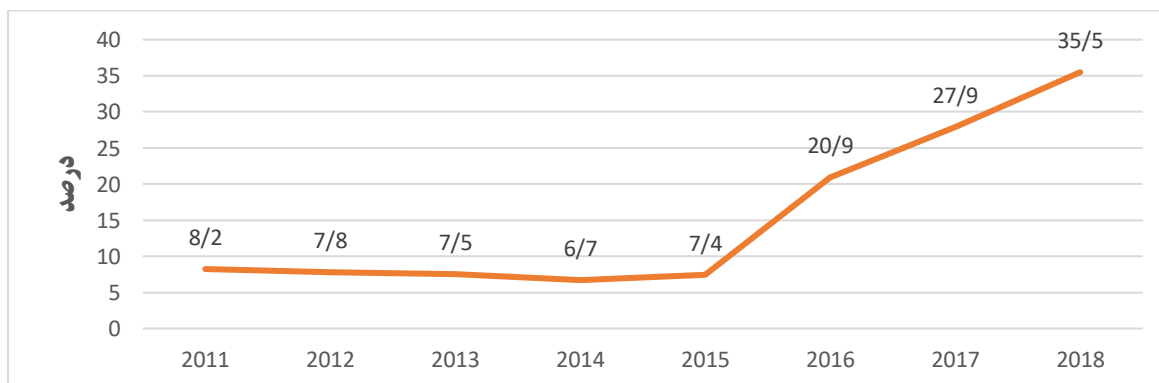

منبع داده‌ها: صندوق بین‌المللی پول

۲.۲ نرخ بیکاری

نمودار (۴) نرخ بیکاری کشور ونزوئلا را نشان می‌دهد. نرخ بیکاری در کشور ونزوئلا از سال ۲۰۱۵ شروع به اوج گیری کرده و تا سال ۲۰۱۸ به ۳۵/۵ درصد رسیده است. از سال ۲۰۱۸ صندوق بین‌المللی پول گزارش جدید از آمار بیکاری کشور ونزوئلا ثبت نکرده است.

نمودار ۴- نرخ بیکاری-درصد

منبع داده‌ها: صندوق بین‌المللی پول

۲,۳ شاخص‌های سهولت کسب و کار کشور

جدول (۱) شاخص‌های سهولت کسب و کار کشور ونزوئلا را بر اساس گزارش کسب و کار (۲۰۲۰) نشان می‌دهد. در این گزارش بانک جهانی وضعیت سهولت انجام کسب و کار در ۱۹۰ کشور و در ۱۰ حوزه شامل: شروع کسب و کار، دریافت مجوزهای ساخت، دریافت برق، ثبت مالکیت، دریافت اعتبار، حمایت از سرمایه‌گذاران خرد، پرداخت مالیات، تجارت فرامرزی، اجرای قراردادهای حل و فصل ورشکستگی و مقررات بازار کار را مورد بررسی قرار داده است. مطابق با گزارش کسب و کار ۲۰۲۰ رتبه ونزوئلا ۱۸۸ و رتبه ایران ۱۲۷ بوده است.

جدول (۱): شاخص‌های سهولت کسب و کار بر اساس گزارش کسب و کار (۲۰۲۰)

رتبه ایران	رتبه ونزوئلا	مؤلفه‌ها
۱۷۸	۱۹۰	شروع کسب و کار
۷۳	۱۷۵	دریافت مجوزهای ساخت
۱۱۳	۱۷۴	دریافت برق
۷۰	۱۴۵	ثبت مالکیت
۱۰۴	۱۳۲	دریافت اعتبار
۱۲۸	۱۷۰	حمایت از سرمایه‌گذاران خرد
۱۴۴	۱۸۹	پرداخت مالیات
۱۲۳	۱۸۸	تجارت فرامرزی
۹۰	۱۵۰	اجرای قراردادهای
۱۳۳	۱۶۵	حل و فصل ورشکستگی

منبع: بانک جهانی

۳ بخش‌های مختلف اقتصاد

در مقایسه با سایر کشورهای آمریکای لاتین، کشاورزی سهم کمتری در اقتصاد ونزوئلا دارد. بخش کشاورزی ۵ درصد از تولید ناخالص داخلی ونزوئلا را تشکیل می‌دهد و ۷/۸ درصد از جمعیت فعال را استخدام می‌کند. عمده محصولات کشاورزی کشور ذرت، سویا، نیشکر، برنج، پنبه، موز، سبزیجات، قهوه، کاکائو، گوشت گاو و خوک، شیر، تخم مرغ و ماهی است. با این حال، ونزوئلا از منابع طبیعی مهمی مانند نفت، گاز، معادن طلا و نقره، بوکسیت و الماس برخوردار است. طبق پیش‌بینی اوپک، منابع ثابت شده نفت این کشور به ۳۰۲۸۰۹ میلیون بشکه می‌رسد که این کشور را در جایگاه نخست جهان در مقابل عربستان قرار می‌دهد. در واقع، علیرغم کاهش مداوم تولید نفت در چند سال گذشته، ونزوئلا تا حد زیادی به درآمد حاصل از نفت وابسته است که تقریباً تمام درآمد حاصل از صادرات و تقریباً نیمی از درآمد دولت را تشکیل می‌دهد. در سال ۲۰۲۱، این کشور به دلیل کمبود گازوئیل با کمبود مواد غذایی مواجه شد، زیرا بیش از ۹۰ درصد تولیدکنندگان قادر به آماده کردن زمین برای کشت نبودند زیرا سوختی برای شخم زدن منطقه برای کشت نداشتند. علاوه بر کمبود سوخت، هزینه‌های بالای حمل و نقل و تورم فوق‌العاده کشور که با همه‌گیری کووید-۱۹ تشدید شد، منجر به کاهش فروش محصولات کشاورزی در سال ۲۰۲۱ شد.

بخش صنعت ۳۷/۲ درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد و ۱۵/۳ درصد از جمعیت فعال را در استخدام دارد. فعالیت‌های صنعتی اصلی حول محور بخش نفت - که توسط یک شرکت دولتی کنترل می‌شود، می‌چرخد. علاوه بر این، سایر صنایع مهم تجهیزات ساختمانی، مواد غذایی، نساجی، آهن، فولاد، آلومینیوم و مونتاژ قطعات موتور هستند.

به دلیل کنترل ارز و قیمت‌های کشور توسط دولت، صنایع محلی برای به دست آوردن کالاهای لازم برای حفظ یا فروش در بازار محلی با مشکلاتی مواجه شده‌اند. اگرچه این مشکلات با همه‌گیری کرونا، به‌ویژه در صنعت نفت تشدید شد، اما این بخش در سال ۲۰۲۱ بهبود چشمگیری را نشان داد. ونزوئلا تولید نفت خود را عمدتاً به لطف توافقی که بین شرکت دولتی پترولئوس ونزوئلا و شرکت ملی نفت ایران منعقد شد تقریباً دو برابر کرد.، برای پمپاژ و پردازش بیشتر نفت خام سنگین به گریدهای قابل صادرات.

بخش خدمات ۵۱/۶ درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد و ۷۶/۱ درصد از جمعیت فعال را استخدام می‌کند که آن را به منبع اصلی درآمد و شغل تبدیل می‌کند. این بخش شامل بانکداری و مالی، املاک و مستغلات،

آموزش، پزشکی، سازمان های دولتی، هتل ها و رستوران ها و همچنین سرگرمی و تفریحات می شود. مجموع این فعالیت ها بیش از دو سوم کل اشتغال در ونزوئلا را تشکیل می دهند. اگرچه بحران کووید-۱۹ به طور کلی بر اقتصاد ونزوئلا تأثیر منفی گذاشت، بخش خدمات بیشترین ضربه را خورد و هنوز هم تأثیرات این همه گیری ادامه دارد.

جدول (۳): تفکیک فعالیت اقتصادی کشور ونزوئلا

کشاورزی	صنعت	خدمات	تفکیک فعالیت اقتصادی بر اساس بخش
۷/۹	۱۵/۳	۷۶/۸	اشتغال بر اساس بخش (بر حسب درصد از کل اشتغال)
۵	۳۷/۲	۵۱/۷	ارزش افزوده (بر حسب درصد تولید ناخالص داخلی)
-۴/۶	-۵/۸	-۰/۴	ارزش افزوده (% تغییر سالانه)

۴ مبادلات تجاری ونزوئلا با جهان

جدول (۴) روند صادرات و واردات کشور ونزوئلا به/ از جهان و تراز تجاری این کشور را نشان می دهد. بر اساس اطلاعات این جدول تراز تجاری ونزوئلا با جهان در طی سال های ۲۰۱۹-۲۰۱۰ همواره مثبت بوده است ولی در سال ۲۰۲۰ تراز این کشور منفی شده است.

جدول (۴): روند صادرات و واردات ونزوئلا به/ از جهان (میلیارد دلار)

سال	صادرات ونزوئلا به جهان	واردات ونزوئلا از جهان	تراز تجاری
۲۰۱۱	۹۱	۴۸/۷	۴۲/۳
۲۰۱۲	۹۵	۵۹	۳۶
۲۰۱۳	۸۸	۴۴/۹	۴۳/۱
۲۰۱۴	۷۱/۵	۳۹/۶	۳۱/۹
۲۰۱۵	۳۸/۵	۲۸/۹	۹/۶
۲۰۱۶	۳۱	۱۵/۹	۱۵/۱

۲۳/۲	۱۰/۸	۳۴	۲۰۱۷
۲۶	۱۲	۳۸	۲۰۱۸
۱۰/۸	۶/۲	۱۷	۲۰۱۹
-۲	۶/۸	۴/۸	۲۰۲۰

منبع: Trade map

۴.۱ مهم‌ترین کالاهای مبادله شده با جهان

جدول (۵) ده کالای صادراتی از ونزوئلا به جهان را بر اساس ارزش صادراتی در سال ۲۰۲۰ گزارش می‌کند. مطابق با اطلاعات جدول (۵) نفت خام (Petroleum oil) و روغن حاصل از مواد معدنی قیری، خام؛ محصولات آهنی حاصل از احیای مستقیم کلوخه‌های معدنی آهن؛ متانول (الکل متلیک)؛ به ترتیب سه کالا با بیشترین ارزش صادراتی از ونزوئلا بوده‌اند.

جدول (۵): کالاهای صادراتی ونزوئلا به جهان بر اساس ارزش صادراتی در سال ۲۰۲۰

ارزش (میلیون دلار)	کالا	کد گمرکی کالا	ردیف
۳۰۰۰	نفت خام (Petroleum oil) و روغن حاصل از مواد معدنی قیری، خام	۲۷۰۹۰۰	۱
۳۱۶	محصولات آهنی حاصل از احیای مستقیم کلوخه‌های معدنی آهن	۷۲۰۳۱۰	۲
۲۳۰	متانول (الکل متلیک)	۲۹۰۵۱۱	۳
۲۰۱	معدنی قیری، غیر خام؛ فرآورده‌هایی که در جای دیگر گفته نشده	۲۷۱۰۱۹	۴
۱۳۵	سایر انواع میگو	۰۳۰۶۱۷	۵
۹۰	سنگ آهن و کنسانتره‌های آن	۲۶۰۱۱۱	۶
۸۰	قراضه و ضایعات چدن، آهن یا فولاد، شمشهای حاصل از ذوب آن‌ها	۷۲۰۴۴۹	۷
۶۶	رم (Rum) نوشیدنی الکلی که از نیشکر، شیر قند و غیره می‌گیرند	۲۲۰۸۴۰	۸
۴۴	قراضه و ضایعات مس	۷۴۰۴۰۰	۹
۴۲	اوره حتی به صورت محلول در آب	۳۱۰۲۱۰	۱۰

منبع: سازمان توسعه تجارت ایران

جدول (۶) ۱۰ کالای وارداتی به ونزوئلا از جهان را بر اساس ارزش وارداتی در سال ۲۰۲۰ گزارش می‌کند. مطابق با اطلاعات جدول (۶) روغن‌ها و فرآورده‌های از نفت یا مواد معدنی؛ برنج؛ ذرت، به ترتیب سه گروه کالا با بیشترین ارزش وارداتی به ونزوئلا بوده‌اند.

جدول (۶): کالاهای وارداتی ونزوئلا از جهان بر اساس ارزش در سال ۲۰۲۰

ارزش (میلیون دلار)	کالا	کد گمرکی کالا	ردیف
۹۳۱	روغن‌ها و فرآورده‌های از نفت یا مواد معدنی	۲۷۱۰۱۹	۱
۱۵۴	برنج نیمه‌سفید شده (Semi milled Rice) یا برنج کامل سفید شده	۱۰۰۶۳۰	۲
۱۵۱	ذرت	۱۰۰۵۹۰	۳
۱۲۷	قند و شکر نیشکر یا چغندر و ساکارز خالص از لحاظ شیمیایی، به حالت جامد	۱۷۰۱۹۹	۴
۱۲۲	انواع خمیرهای غذایی، ماکارونی، لازانیا	۱۹۰۲۱۹	۵
۱۰۵	تلفن‌هایی برای شبکه‌های رادیو تلفنی یا سایر شبکه‌های بیسیم	۸۵۱۷۱۲	۶
۹۹	روغن سویا	۱۵۰۷۹۰	۷
۹۳	شلتوک	۱۰۰۶۱۰	۸
۹۰	حوله‌های بهداشتی و تامپون‌ها، پوشک و پوشک کامل بچه	۹۶۱۹۰۰	۹
۸۸	کنجاله (Oilcake) و سایر آخال‌های جامد	۲۳۰۴۰۰	۱۰

منبع: سازمان توسعه تجارت ایران

۵ مبادلات تجاری با ایران

جدول (۷) روند تجارت دوجانبه ایران و ونزوئلا را طی سال‌های ۹۵ الی ۱۴۰۰ نشان می‌دهد. آمار قطعی به دلیل تحریم‌های دو کشور به صورت دقیق ثبت نشده است.

جدول (۷): روند تجارت دوجانبه ایران و ونزوئلا (میلیون دلار)

سال	صادرات ایران	واردات ایران	تراز تجاری
۱۳۹۵	۰/۵۳۳	۳۷۸	۰/۱۵۵
۱۳۹۶	۰/۳۶۳	-	-
۱۳۹۷	۰/۴۹۱	-	-
۱۳۹۸	۲	-	-
۱۳۹۹	۱۲۰	۲	۱۱۸
۱۴۰۰	۲۲	۱۷	۵

منبع: سازمان توسعه تجارت ایران

۵.۱ مهم‌ترین کالاهای مبادله شده با ایران

جدول (۸)، ده مورد از مهم‌ترین کالاهای صادراتی ایران به ونزوئلا را بر اساس ارزش صادراتی در سال ۱۳۹۹ گزارش می‌کند. مطابق با اطلاعات جدول (۸)؛ خمیرهای غذایی پخته نشده؛ موتورهای پیستونی درون سوز جرعه ای - احتراقی تناوبی، ماشین آلات و دستگاه‌ها و تجهیزات برای تهیه یا ساخت صفحات، سیلندرها یا سایر اجزای چاپی بیشترین میزان واردات ونزوئلا از ایران را داشته است.

جدول (۸): کالاهای واردات ونزوئلا از ایران بر اساس ارزش صادراتی در سال ۱۳۹۹

ردیف	کد گمرکی کالا	کالا	ارزش (میلیون دلار)
۱	۱۹۰۲۱۹	سایر خمیرهای غذایی پخته نشده	۵
۲	۸۴۰۷۱۰	موتورهای پیستونی درون سوز جرعه ای - احتراقی تناوبی یا دوار برای وسایط نقلیه هوایی	۲/۶
۳	۸۴۴۲۳۰	ماشین آلات و دستگاه‌ها و تجهیزات برای تهیه یا ساخت صفحات، سیلندرها یا سایر اجزای چاپی	۰/۸۶
۴	۱۹۰۱۲۰	مخلوط و خمیرها برای تهیه محصولات خمیری، نان شیرینی سازی یا بیسکویت سازی	۰/۸۶

۰/۶۹۸	شکلات و کاکائو	۱۸۸۰۶۹۰	۵
۰/۵۸۵	گوشت مرغ و خروس از نوع خانگی بریده نشده	۰۲۰۷۱۲	۶
۰/۵۶۰	سایر انواع دارو	۳۰۰۴۹۰	۷
۰/۵۲۰	مواد شروع کننده و مواد تسریع کننده واکنش شیمیائی و فرآورده های کاتالیتیک	۳۸۱۵۹۰	۸
۰/۵۰۷	(Carrier Tissue) کاغذ تیشو کاربرد	۴۸۱۸۹۰	۹
۰/۴۷۶	سایر مصنوعات دیگر از آهن یا فولاد	۷۳۲۶۹۹۰	۱۰

منبع: سازمان توسعه تجارت

جدول (۹)، ده کالای وارداتی مهم ایران از ونزوئلا را بر اساس ارزش وارداتی در سال ۱۳۹۹ گزارش می کند. مطابق با اطلاعات جدول (۹)، اجزاء و قطعات قوه ها و باطری ها؛ اجزاء و قطعات موتورهای وسایط نقلیه هوائی، سایر مواد معدنی، به ترتیب سه کالا با بیشترین ارزش صادرات ونزوئلا به ایران بوده اند.

جدول (۹): کالاهای صادراتی ونزوئلا به ایران بر اساس ارزش در سال ۱۳۹۹

ارزش (هزار دلار)	کالا	کد گمرکی کالا	ردیف
۲۰۱۴	اجزاء و قطعات قوه ها و باطری ها	۸۵۰۶۹۰	۱
۱	اجزاء و قطعات موتورهای وسایط نقلیه هوائی	۸۴۰۹۱۰	۲
۱	سایر مواد معدنی	۲۵۳۰۹۰	۳

منبع: سازمان توسعه تجارت

۶ شرکای تجاری ونزوئلا

بر اساس اطلاعات منتشر شده توسط ITC، ده شریک عمده تجاری ونزوئلا در سال ۲۰۱۹ در جدول (۱۰) معرفی شده اند.

جدول (۱۰): شرکای عمده تجاری کشور ونزوئلا

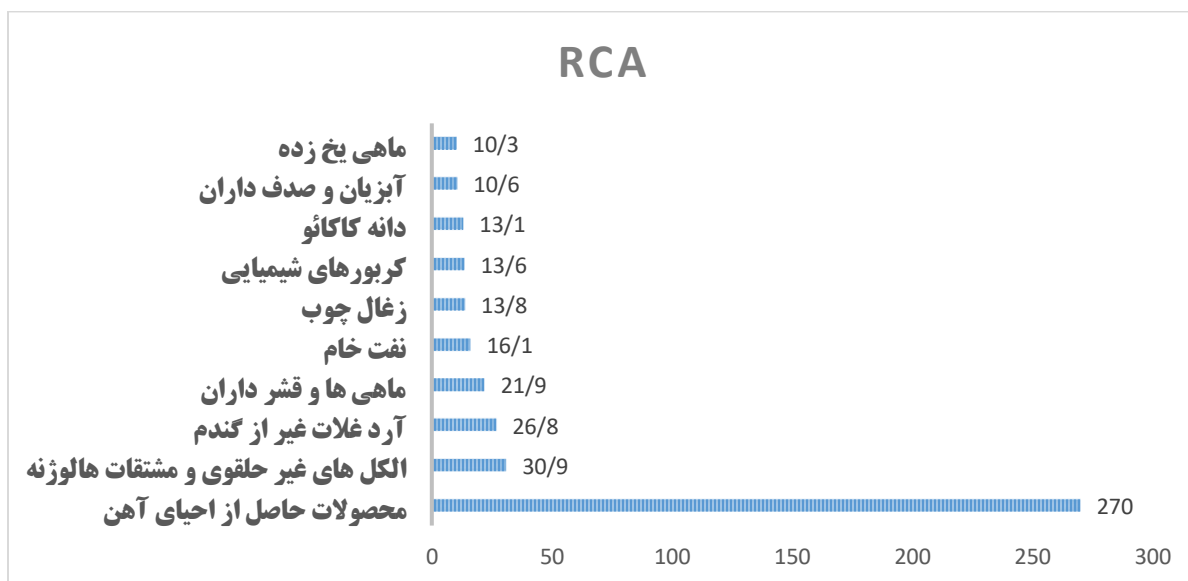
رتبه	صادرات ونزوئلا	(میلیون دلار)	رتبه	واردات ونزوئلا	(میلیون دلار)
۱	هندوستان	۲۳۳۵	۱	چین	۱۵۱۹
۲	چین	۵۳۴	۲	آمریکا	۱۱۳۱
۳	مالزی	۴۳۷	۳	برزیل	۷۸۲
۴	اسپانیا	۳۳۹	۴	هندوستان	۷۵۸
۵	ایتالیا	۲۰۷	۵	مکزیک	۲۵۹
۶	آمریکا	۱۷۹	۶	ترکیه	۲۳۶
۷	هلند	۷۸	۷	اسپانیا	۲۲۲
۸	فرانسه	۷۸	۸	کلمبیا	۱۹۶
۹	برزیل	۷۶	۹	ایتالیا	۱۶۲
۱۰	ترکیه	۶۱	۱۰	روسیه	۹۹

منبع: سازمان توسعه تجارت ایران

۷ تخصصی‌ترین محصولات بر اساس شاخص RCA

ونزوئلا تخصص بالایی در صادرات محصولات حاصل از احیای آهن (۲۷۰)، الکل‌های غیر حلقوی و مشتقات هالوژنه (۳۰،۹)، آرد غلات غیر از گندم (۲۶،۸)، ماهی‌ها و قشر داران (۲۱،۹)، نفت خام (۱۶،۱)، زغال چوب (۱۳،۸)، کربورهای شیمیایی (۱۳،۶)، دانه کاکائو (۱۳،۱)، آبزیان و صدف داران (۱۰،۶) ماهی یخ زده (۱۰،۳) دارد. ملاک اندازه‌گیری تخصص، شاخص RCA می‌باشد.

نمودار ۵- کالاهای دارای مزیت نسبی کشور ونزوئلا

۸ پتانسیل‌های همکاری استان اصفهان و ونزوئلا از نگاه اتاق بازرگانی اصفهان

بررسی اقلام وارداتی ونزوئلا برحسب کدهای تعرفه شش رقمی نشان می‌دهد علی‌رغم اینکه در برخی کدهای تعرفه سابقه صادراتی در استان وجود دارد، اما ونزوئلا به‌عنوان بازار هدف در این محصولات انتخاب نشده است. به‌طور کلی، بر اساس آمارهای مرکز تجارت بین‌المللی، تعداد اقلام وارداتی ونزوئلا از جهان برحسب کد تعرفه شش رقمی در سال ۲۰۲۰ معادل ۱۶۵۰ ردیف تعرفه بوده که مقایسه این اقلام با آمارهای گمرک استان نشان می‌دهد تنها در ۲ ردیف تعرفه شش رقمی، بخشی از نیاز وارداتی ونزوئلا از طریق اصفهان تأمین شده است.

جدول (۱۱) لیست ۵۰ کالای عمده وارداتی کشور ونزوئلا که استان اصفهان نیز صادرکننده آن‌هاست

کد گمرکی	کالا	صادرات استان (دلار)	واردات تجاری ونزوئلا (هزار دلار)
271019	روغن پایه معدنی	14536908	24298
340220	سایر فرآورده های تانسو اکتیف بسته بندی شده برای خرده فروشی غیر مذکور	834669	5007
760429	میله و سایر پروفیل ها از آلیاژهای آلومینیوم.	663590	4696
392020	پلیمرهای پروپیلن BOPP	4260637	714
850710	انباره های برقی، باسرب - اسید، از نوع مورد استفاده در موتورهای پیستونی از نوع سربسته (sealed)	6610864	425
690721	کاشی و سرامیک با ضریب جذب آب وزنی حداکثر ۰/۵ درصد	4272327	482
391740	لوازم و ملحقات لوله و شیلنگ از مواد پلاستیکی	2910782	608
730890	اسکلت و قطعات اسکلت، که در جای دیگر ذکر نشده، از چدن، آهن یا ز فولاد	1755911	923
741110	سایر لوله های مسی از مس تصفیه شده غیر مذکور در جای دیگر	25908804	56
340111	صابون حمام و دستشویی	1770604	808
721070	محصولات از آهن یا فولاد غیرمزوج تخت نوردشده، ورنی زده یا اندودشده با مواد پلاستیک با ضخامت بیش از ۰,۷ میلی متر و عرض بیش از ۱۱۰۰ میلی متر	2032809	686
731100	مخزن ویژه گاز CNG برای خودرو و جایگاه-های سوخت فاقد درز جوشکاری با حداقل تحمل فشار ۲۰۰ بار	2628066	480
441114	تخته فیبر تراکمی متوسط (mdf) با ضخامت بیش از ۹ میلیمتر کار شده به طریق مکانیکی یا سطح آن پوشانده شده کفپوش روکش شده	360118	3096
810900	زالزالک و زرشک تازه	627548	1418
392490	لوازم خانه داری و پاکیزگی که در جای دیگر مذکور نیست، از مواد پلاستیکی	930100	913
701349	سایر ظروف شیشه ای به غیر از اوپال	2137091	394

365	2292120	فلفل فرنگی از نوع Pimenta یا capsicum	070960
911	894686	ماشین های رختشویی تمام اتوماتیک با ظرفیت حداکثر ۱۰ کیلوگرم	845011
16	49361330	پروفیل بامقطع ۱۱ ز آهن یا فولاد غیر ممزوج فقط، گرم نورد شده گرم کشیده شده یا اکستروژن شده بابلندی ۸۰ میلی متر یا بیشتر.	721632
20	37138891	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت نورد شده، با پهنای حداقل ۶۰۰mm آبرکاری شده یا نورد شده باروی غیر مذکور در جای دیگر	721049
62	11572949	سایر به غیر از انواع درب اتوماتیک طبقات اسانسور	730830
40	17914035	لوله ها و پروفیل های توخالی، از چدن.	730300
191	3717605	مس تصفیه شده غیر مذکور	740819
370	1814857	سایر وسایل خوراک پزی و خوراک گرم کن با سوخت گازی یا هم گاز و هم سایر سوختها، غیر مذکور	732111
571	1006410	ترمزها و ترمزهای خودمهار و غیر از لنت های ترمز سوار شده و غیر از انواع مورد استفاده در سواری، سواری کار، وانت و تراکتور کشاورزی	870830
288	1824156	صفحه، ورق،.. از پلی اتیلن ترفتالات، مستحکم و مطبق نشده، فاقد تکیه گاه یا جور نشده با مواد دیگر	392062
775	647598	سایر پلیمرهای اکریلیک به اشکال ابتدایی غیر مذکور	390690
125	3796225	کاشی و سرامیک با ضریب جذب آب وزن بیش از ۱۰ درصد	690723
349	1248676	شامپوها	330510
65	5823567	منبع، چلیک، بشکه، پیت... (غیر از برای گاز) از چدن، آهن یا فولاد، با گنجایش ۵۰ لیتر تا ۳۰۰ لیتر.	731010
72	4797211	کاشی و سرامیک با ضریب جذب آب وزنی بیش از ۵/۰ درصد و حداکثر ۱۰ درصد	690722
1272	268275	سایر لوله ها و شیلنگ های مشمول این شماره غیر از لوله فایبر گلاس از رزین پلی استر تقویت شده با الیاف شیشه	391739
655	382940	شیر مخصوص سیلندر گاز مایع	848180
79	3137864	تجهیزات برای چوب بست زدن، پشت دری ساختن، شمع زدن یا حائل قراردادن از چدن، آهن یا فولاد.	730840
19	11018252	بیسکویت هایی که به آن ها مواد شیرین کننده افزوده اند	190531

469	441132	چرخ به غیر از انواع مورد استفاده در سواری، سواری کار، وانت و تراکتور کشاورزی	870870
617	312297	ظروف ملامین	392410
45	4263571	لوله ها و پروفیل ها، جوش داده شده، از آهن یا فولاد، با قطر خارجی کمتر از ۲۰۳/۲ میلیمتر	730661
2	92372611	کف پوش های غیر مخملی باف، از مواد نسجی سنتتیک یا مصنوعی آماده مصرف.	570292
865	207180	مفتول از آهن یا فولاد آبکاری نشده یا اندود شده، حتی صیقل شده	721710
683	260860	سایر آجر بلوک چهار گوش و محصولات ساختمانی سرامیکی همانند نسوز غیر مذکور در جای دیگر	690290
471	368671	سایر مصنوعات دیگر از آهن یا فولاد غیر مذکور در جای دیگر	732690
514	320398	حلالها و رقیق کننده های آلی مرکب، که در جای دیگر گفته نشده و مشمول شماره دیگر تعرفه نشده باشد	381400
83	1948949	لوله و شیلنگ های سخت از سایر مواد پلاستیکی	391729
1112	145009	سایر محصولات مناسب برای استفاده به عنوان چسب یا چسباننده آماده شده برای خرده فروشی به عنوان چسب یا چسباننده در بسته هایی که وزن خالص آنها از یک کیلوگرم بیشتر نباشد	350610
1145	126000	انواع پروفیل مورد استفاده در ساختمان	391620
56	2518429	سایر ظروف شیشه ای غیر مذکور در دیگر ردیفهای ۷۰۱۳ برای محل کار، توالت، تزئینات داخلی غیر مذکور در جای دیگر	701399
6	21725703	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت یا گرم نورد شده، به شکل غیر طومار با پهنای ۶۰۰mm یا بیشتر وضخامت کمتر از ۳ میلی متر غیر از ردیف ۷۲۰۸۵۴۱۰	720854
789	164701	صفحه ها و ورقه های نازک غیر مذکور از پلیمرهای اتیلن غیر اسفنجی مستحکم نشده	392010
112	1146756	روغن های اسانسی	330190

۹ بازارشناسی ونزوئلا

۹.۱ ویژگی های بازار مصرفی

بر اساس نتایج یک نظرسنجی در مورد شرایط زندگی (ENCOVI) که توسط دانشگاه‌های اصلی این کشور انجام شد، مردم ونزوئلا در طول سال ۲۰۱۷ به طور میانگین بیش از ۱۱ کیلوگرم وزن بر اثر گر سنگی از دست دادند. در سال ۲۰۲۰، ۹۴ درصد از پاسخ‌دهندگان گفتند که درآمد خانواده برای پوشش هزینه های زندگی کافی نیست و ۸۰ درصد گفته اند که کمک غذایی دریافت کرده اند. بر اساس همین نظرسنجی، ۹۶ درصد از خانوارهای ونزوئلا در حال حاضر در فقر زندگی می کنند (۲۰۲۰)، این گزارش همچنین اشاره می کند که فقر شدید در سال ۲۰۱۸ به میزان ۱۳ درصد کمتر بوده است. گزارش وضعیت جهانی امنیت غذایی و تغذیه فائو نشان می دهد که مردم ونزوئلا در سال های اخیر بیشترین میزان سوء تغذیه را تجربه می کنند.

۹.۲ رفتار مصرف کننده

مردم ونزوئلا در گذراندن یک بحران اقتصادی و اجتماعی شدید همراه با کمبود محصولات اساسی و تورم شدید هستند. نظرسنجی در مورد شرایط زندگی در کشور ونزوئلا تخمین زده است که اقتصاد غیررسمی ۴۵ درصد از اشتغال این کشور را شکل داده است. (Encovi 2019-2020).

با توجه به این وضعیت بحرانی، بسیاری از شرکت های خارجی تصمیم به توقف فعالیت در ونزوئلا گرفتند و همچنین کاهش ارزش پول ملی، واردات کالا از خارج از کشور را عملاً غیرممکن کرده است. قفسه های فروشگاه های این کشور را اغلب محصولات تقلبی که عمدتاً منشا چینی دارند، پر کرده است.

بر اساس گزارش سازمان غیردولتی (OVV) Observatorio Venezolano de la Violencia، بحران در ونزوئلا همچنین جامعه را تا حد تبدیل شدن به خشن ترین کشور در آمریکای لاتین در سال ۲۰۲۰ تنزل داده است. با توجه

به عوامل ذکر شده در بالا، عادات خرید تغییر کرده است و امروزه بیشتر بر خرید روزانه مواد غذایی متمرکز شده است.

۱۰ فرصت‌های بازار ونزوئلا

ونزوئلا نزدیک به ۳۰ میلیون هکتار زمین قابل کشت برای انواع محصولات کشاورزی از جمله ذرت (مصرف انسان و دام)، سویا، دانه های روغنی، پنبه، برنج و ... دارد و در حال حاضر به دلیل مشکل تامین ملزومات کشاورزی، کمتر از ۱۰ میلیون هکتار از این زمین ها تحت کشت است و این در حالی است که این کشور به لحاظ عوامل موثر بر کشت همچون شرایط اقلیمی، بارندگی، زمین حاصلخیز، فراوانی رودهای جاری و آب‌های زیرزمینی از شرایط فوق‌العاده مناسب برخوردار است. ونزوئلا، سرزمینی با آب و هوای معتدل (میانگین هوای ۲۵ درجه) با داشتن آب فراوان (که ۱۲۵۰ میلی‌متر میانگین بارندگی سالانه داشته و بیش از ۱۰۰۰ رودخانه که مهم‌ترین آن، طولی معادل ۲۵۰۰ کیلومتر دارد). در دشت های این کشور آنچه نیاز است ماشین آلات، کود و بذر مناسب است و می توان به نیابت از ایران در آن کشت فرا سرزمینی نمود و محصول را به واردات کشاورزی ایران و هرکجای جهان صادر نمود.

ونزوئلا هشتمین کشور از نظر منابع طبیعی در جهان (با داشتن بالغ بر ۱۴,۳ تریلیون دلار ذخایر منابع طبیعی دنیا) دارای منابع و ذخائر مختلف از جمله نفت (این کشور زمانی پنجمین صادر کننده نفت خام، سومین تولید کننده اوپک بوده و از نظر میزان ذخایر نفت رتبه اول و گاز رتبه هشتم را در جهان دارا می باشد)، طلا (با عیار بالا)، بوکسیت، سنگ آهن و ... می باشد که با توجه به تحریم های ناعادلانه آمریکا، اکنون با مشکلات بسیاری برای صادرات منابع خود مواجه است و ایران بعنوان یکی از مستقل ترین کشورهای جهان که می تواند بدون مجوز کشورهای غربی برای خرید و فروش کالاهایش تصمیم بگیرد، سالهاست که در کنار ونزوئلا قرار دارد و علاوه بر امکان خرید منابع طبیعی آن، می تواند به پیشرفت و توسعه این کشور نیز کمک نماید.

با توجه به اینکه روابط سیاسی ایران و ونزوئلا در طول ۲۰ سال گذشته در شرایط بسیاری خوبی قرار داشته و در عالی ترین سطوح بوده است، روابط اقتصادی دو کشور نیز می تواند بر آن استوار گردد. ونزوئلا این امکان را دارد که کالاها و خدمات مورد نیاز خود در زمینه پتروشیمی، دارو، منسوجات، کمک های فنی، تجهیزات مختلف و.. را از ایران وارد نماید و ایران نیز می تواند با کشت فراسرزمینی و همچنین دامپروری در ونزوئلا، مواد مورد نیاز کشور را تولید و

وارد نماید. ایران و ونزوئلا اکنون دارای بزرگترین زیرساخت های تجارت بین دو کشور هستند که کمتر مورد مشابهی را برای آن می توان یافت:

۱. از نظر زیرساخت حقوق تجاری دوجانبه، تمام موافقتنامه ها و یادداشت تفاهم های اساسی و لازم به امضاء و تصویب دوطرف رسیده و تمام امکانات جهت حمایت از بازرگانان فراهم گشته است.

۲. خط هوایی مستقیم بین دو کشور برای تردد تجار و گردشگرانی که بخواهند از ونزوئلا دیدار کنند، برقرار بوده و اتباع ایرانی برای سفر به این کشور تا یک ماه نیاز به روادید ندارند. هم اکنون شرکت کنویاسا در هفته یک یا دو پرواز مستقیم کاراکاس - تهران دارد.

۳. خط کشتیرانی برای انتقال کالاهای مورد نیاز دو کشور نیز برقرار است و هزینه و زمان حمل آن را بسیار کوتاه و مناسب کرده است.

۴. سالهاست که برای تسهیل در تجارت بازرگانان دو کشور بانکی تحت عنوان "بانک بین المللی توسعه" در کاراکاس و "بانک مشترک ایران و ونزوئلا" در تهران تاسیس گردیده که به تجار دو کشور برای انتقال پول و همچنین کمک در سرمایه گذاری محدود، یاری می رساند.

۵. حدود یکسال است که فروشگاههای ایرانی بنام "مگاصیص" در شهر کاراکاس دایر می باشد و بیش از ۵۰۰۰ قلم کالا ایرانی و ونزوئلایی را عرضه می نماید. این فروشگاه مرکز خوبی برای نمایش و فروش کالاهای ایرانی است و می تواند مرکزی برای هماهنگی و ارائه کالاهای ما باشد.